17.07.2025 20:54:17
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Ιουλίου 2025 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **3800**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 151

Επανίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου με τίτλο «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές» από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Αφού έλαβε υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ειδικότερα τα άρθρα: 16 «Σύγκλητος» παρ. 4 περ. α) και 80 «Διαδικασία Ίδρυσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών».

2. Τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184) και ειδικότερα τα άρθρα 75 έως 78.

3. Τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83).

4. Τον ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189), ιδίως τα άρθρα 14 και 15.

5. Την υπ' αρ. 172/09.07.2024 Πράξη της Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου «Εκλογή Πρύτανη και ορισμός τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων στο Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών» (ΥΟΔΔ 706) με τετραετή θητεία από 01.09.2024 έως 31.08.2028.

6. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1.11.2022 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Ανώτατης Εκπαίδευσης, Γενική Διεύθυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης, Τμήμα Β' Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

7. Την υπ' αρ. 251/24.09.2024 πράξη της Πρυτάνεως «Συγκρότηση Συγκλήτου το Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών για το ακαδημαϊκό έτος 2024 - 2025» (ΑΔΑ: ΨΜΧΕ469Β7Α-ΗΤΖ).

8. Την εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών (συνεδρίαση 30.10.2024).

9. Την εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών (συνεδρίαση 19.11.2024).

10. Τη μετονομασία του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών σε Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών (Β' 7001/2024).

11. Την υπό στοιχεία QA_1948/11.7.2025 απόφαση Πιστοποίησης του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της Εθνικής Αρχής Ανωτάτης Εκπαίδευσης του νέου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές» του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

12. Την από 21.11.2024 απόφαση της Συγκλήτου του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

13. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ.

14. Το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει ομόφωνα και εγκρίνει:

Την (επαν)ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών της Σχολής Διεθνών Σπουδών, Επικοινωνίας και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου με τίτλο «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές» από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026 ως ακολούθως:

Άρθρο 1
Τίτλος του Π.Μ.Σ. - Δίπλωμα -
Αριθμός πιστωτικών μονάδων

1. Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών της Σχολής Διεθνών Σπουδών, Επικοινωνίας και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών θα λειτουργήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (εφεξής Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές», σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις του ν. 4957/2022.

2. Το Π.Μ.Σ., μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών, απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές».

3. Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Άρθρο 2
Αντικείμενο - Σκοπός

1. Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων στα αντικείμενα της διεθνούς και της ευρωπαϊκής πολιτικής και διακυβέρνησης, όπως και των στρατηγικών σπουδών. Στο πλαίσιό του, πέρα από τη θεωρητική και ιστορική ανάλυση, δίνεται έμφαση στις σύγχρονες εξελίξεις στην εποχή της αποκαλούμενης παγκοσμιοποίησης, καθώς και στις ανάγκες ανάπτυξης της χώρας. Η προστιθέμενη αξία του Π.Μ.Σ. έγκειται στον διεπιστημονικό του χαρακτήρα.

2. Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης των φοιτητών στα ανωτέρω επιστημονικά πεδία, δηλαδή η εξοικείωσή τους με τα σύγχρονα επιστημονικά ρεύματα, με σκοπό τη βαθύτερη και πολύπλευρη κατανόηση των εξελίξεων στον διεθνή περίγυρό μας, όπως και της σημασίας τους για την Ελλάδα, αλλά και αντιστρόφως. Στόχος, επίσης, είναι η απόκτηση των απαραίτητων ερευνητικών εργαλείων και πρακτικών δεξιοτήτων που να εξασφαλίζουν στους φοιτητές μας επαγγελματική επάρκεια. Δηλαδή, το Π.Μ.Σ. αποβλέπει στην παραγωγή επιστημονικής έρευνας υψηλού επιπέδου και στην άρτια κατάρτιση των φοιτητών για την περαιτέρω ακαδημαϊκή και επαγγελματική τους σταδιοδρομία, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την στελέχωση διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών, ελληνικών δημοσίων υπηρεσιών, την πρόσβαση στον ακαδημαϊκό χώρο και την απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα.

Άρθρο 3
Μαθησιακά αποτελέσματα - Προσόντα

1. Ο κεντρικός εκπαιδευτικός προσανατολισμός του Π.Μ.Σ. είναι η ολοκληρωμένη εκπαίδευση και κατάρτιση επιστημόνων, καθώς και η προώθηση της έρευνας στα επιμέρους γνωστικά πεδία της Θεωρίας και Μεθοδολογίας των Διεθνών Σχέσεων, της Στρατηγικής Ανάλυσης, της Συγκριτικής Πολιτικής, της μελέτης της θέσης της Ευρώπης στον Κόσμο, των Ευρω-Ατλαντικών Σχέσεων, της Γεωπολιτικής και της Γεωοικονομίας, των Διεθνών Σχέσεων της Ελλάδας από τη σκοπιά της Γεωπολιτικής και της Ασφάλειας, της Πολιτικής και της Ασφάλειας στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας, καθώς και των σπουδών Φύλου σε συνάρτηση με τις Ένοπλες Συγκρούσεις.

2. Το Π.Μ.Σ. το χαρακτηρίζει η επιστημονική συνοχή και συνάφεια των διδασκομένων μαθημάτων, η οποία, με τη σειρά της, υποστηρίζει τον διεπιστημονικό χαρακτήρα της διδασκαλίας και της έρευνας. Επιπλέον, εντάσσεται στον γενικό στρατηγικό σχεδιασμό του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, ο οποίος, μεταξύ άλλων, διαπνέεται από την φοιτητοκεντρική προσέγγιση, τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την ενίσχυση της εξωστρέφειας. Ο σχεδιασμός του Π.Μ.Σ. λαμβάνει υπόψη τη βασική επιδίωξη για την κατάρτιση επιστημόνων με ευρείες προοπτικές απασχόλησης σε διάφορους τομείς που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με το αντικείμενο των σπουδών τους.

3. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. οι απόφοιτοι:

α) Θα έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις στα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα που συγκροτούν το Π.Μ.Σ. και θα έχουν εξοικειωθεί με τη χρήση μεθοδολογικών εργαλείων που επιτρέπει την αποτελεσματικότερη οργάνωση και εμβάθυνση των γνώσεών τους στα οικεία επιστημονικά πεδία, εφόδιο απαραίτητο για επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία,

β) θα έχουν εφοδιαστεί με αναλυτικές και συνθετικές δεξιότητες και θα έχουν μάθει να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν με μεθοδολογικά συγκροτημένο τρόπο ζητήματα που ανακύπτουν κατά την επαγγελματική ή/και την περαιτέρω ακαδημαϊκή τους σταδιοδρομία, δηλαδή θα έχουν αποκτήσει μεθοδολογική επάρκεια που θα τους είναι ευρύτερα χρήσιμη,

γ) θα έχουν ενισχύσει τη δυνατότητα ακαδημαϊκής και κυρίως επαγγελματικής εξέλιξης σε συναφείς με το Π.Μ.Σ. τομείς.

4. Ειδικότερα, οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. έχουν τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών τους σε διδακτορικό επίπεδο στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή. Η ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. λαμβάνεται κατά κανόνα υπόψη κατά τη διαδικασία αξιολόγησης με σκοπό τη στελέχωση της δημόσιας διοίκησης και του διπλωματικού σώματος. Επίσης, διανοίγεται η προοπτική απασχόλησης των αποφοίτων στην αλλοδαπή, κυρίως σε θεσμικά ή άλλα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε διεθνείς Οργανισμούς καθώς και σε ακαδημαϊκές θέσεις, εφόσον βέβαια συνεχίσουν τις σπουδές τους σε διδακτορικό επίπεδο.

5. Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αφορούν το Π.Μ.Σ. εν συνόλω, αλλά και κάθε είδος ακαδημαϊκής δραστηριότητας, αναγράφονται στο syllabus.

Άρθρο 4
Χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2030-2031, με δυνατότητα παράτασης για άλλα πέντε (5) έτη, εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 5
Διοικητικά όργανα του Π.Μ.Σ.

1. Κατά τα οριζόμενα στον ν. 4957/2022 αρμόδια όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. είναι:

α) Σε επίπεδο Ιδρύματος η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών,

β) σε επίπεδο Τμήματος η Συνέλευση του Τμήματος Διεθνών, και Ευρωπαϊκών Σπουδών, η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. (εφεξής Σ.Ε.) και ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

2. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ., κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή. Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει και τον αναπληρωτή του, ο οποίος θα πρέπει να είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος, βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και να έχει αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Άρθρο 6
Κατηγορίες πτυχιούχων -
προϋποθέσεις - αριθμός εισακτέων

1. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ημεδαπής, πτυχιούχοι των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής, αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι έχουν γνωστοποιήσει εγγράφως στις υπηρεσίες τους τα σχετιζόμενα με τις προγραμματιζόμενες σπουδές τους, καθώς και πτυχιούχοι αντίστοιχων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Τα πτυχία που προέρχονται από εκπαιδευτικό ίδρυμα εκτός κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να έχουν αναγνωρισθεί από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Υποψηφιότητα μπορούν, επίσης, να υποβάλουν και οι επί πτυχίω φοιτητές, επισυνάπτοντας την αναλυτική βαθμολογία οκτώ (8) εξαμήνων σπουδών, τυχόν δε εγγραφή τους στον πίνακα επιτυχόντων ισχύει υπό την αίρεση ότι θα προσκομίσουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου το πτυχίο τους ή βεβαίωση περάτωσης των σπουδών τους. Οι ίδιες προθεσμίες ισχύουν και για όσους έχουν υποβάλει αίτηση αναγνώρισης του πτυχίου τους από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

2. Ακαδημαϊκώς ισοδύναμα προς τα πτυχία της ημεδαπής είναι οι τίτλοι σπουδών ιδρυμάτων της αλλοδαπής που αποκτώνται μετά από διάρκεια φοίτησης τουλάχιστον τριών (3) ετών και οδηγούν σε σπουδές δευτέρου ή τρίτου κύκλου στη χώρα απονομής. Ειδικότερα, η τριμελής Επιτροπή επιλογής εισακτέων, όπως αυτή ορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 7 της παρούσας, προβαίνει στον έλεγχο της ακαδημαϊκής ισοδυναμίας των πτυχίων της αλλοδαπής, με βάση το Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και το Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (άρθρο 304 του ν. 4957/2022) ή και τον Κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που απονέμουν τίτλους σπουδών που οργανώνονται μέσω συμφωνίας δικαιόχρησης με ιδιωτικούς φορείς στην Ελλάδα (άρθρο 307 του ν. 4957/2022). Εάν από τον έλεγχο διαπιστώνεται ότι ο τίτλος πτυχίου του υποψηφίου αφορά ίδρυμα της αλλοδαπής που διαθέτει συμφωνία δικαιόχρησης στην Ελλάδα, τότε ζητείται από το ίδρυμα της αλλοδαπής να βεβαιώσει τον τόπο σπουδών του πτυχιούχου.

3. Προκειμένου να εισαχθούν στο Π.Μ.Σ. υποψήφιοι που ανήκουν στις ανωτέρω κατηγορίες, θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η βαθμολογία του πτυχίου τους να είναι τουλάχιστον επτά (7). Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει εάν οι υποψήφιοι είναι ήδη κάτοχοι συναφούς μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών.

β) Επαρκές επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας που να πιστοποιείται με την κατοχή επίσημου πτυχίου επάρκειας γνώσεων επιπέδου Γ1 (Cambridge ή Michigan Proficiency ή TOEFL με αποτέλεσμα 79-93, IELTS τουλάχιστον 6,5). Το επαρκές επίπεδο γλώσσας πιστοποιείται επίσης με την κατοχή πτυχίου ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών άλλης χώρας όπου οι εν λόγω σπουδές διεξάγεται στην αγγλική γλώσσα. Οι υποψήφιοι που δεν διαθέτουν πτυχίο ή απολυτήριο ελληνόφωνου ιδρύματος απαιτείται να προσκομίσουν πιστοποιητικό ελληνομάθειας.

4. Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. σε κάθε ακαδημαϊκό έτος ορίζεται σε είκοσι πέντε (25). Στον αριθμό αυτό προβλέπονται μέχρι επτά (7) θέσεις για αποφοίτους Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, καθώς και για αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας που πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου. Οι υπότροφοι του ΙΚΥ και οι αλλοδαποί υπότροφοι εισάγονται καθ’ υπέρβαση του αριθμού εισακτέων.

Άρθρο 7
Διαδικασία επιλογής των υποψηφίων -
Τρόπος αξιολόγησης

1. Αρμόδιος για την έκδοση της Προκήρυξης για την υποβολή υποψηφιοτήτων είναι ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ, μετά από απόφαση της Σ.Ε., κατά το εαρινό εξάμηνο κάθε έτους. Η Προκήρυξη αναρτάται οπωσδήποτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών καθώς και του Παντείου Πανεπιστημίου και όπου αλλού κρίνεται χρήσιμο. Στην Προκήρυξη αναφέρονται η προθεσμία υποβολής αιτήσεων, οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, καθώς και οτιδήποτε άλλο κρίνεται απαραίτητο.

2. Το έντυπο της «αίτησης υποψηφιότητας» αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών και του Π.Μ.Σ. Η σχετική αίτηση μαζί με όλα τα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε ηλεκτρονική μορφή, σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Σ.Ε.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ορίζει τριμελή Επιτροπή για την επιλογή εισακτέων από μέλη Δ.Ε.Π. που διδάσκουν στο συγκεκριμένο ΠΜΣ.

4. Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

4.1. Συμπληρωμένη αίτηση υποψηφιότητας

4.2. Βιογραφικό σημείωμα

4.3. Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών.

4.4. Αναλυτική βαθμολογία των προπτυχιακών μαθημάτων.

4.5. Υπεύθυνη δήλωση για τους τελειόφοιτους φοιτητές, στην οποία θα αναφέρεται ο μέσος όρος βαθμολογίας μέχρι τη στιγμή κατάθεσης της αίτησης και ότι θα προσκομίσουν αντίγραφο του πτυχίου τους ή βεβαίωση περάτωσης των σπουδών τους το αργότερο μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου.

4.6. Άλλο πτυχίο ή δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, αν υφίσταται.

4.7. Πιστοποιητικό επάρκειας της αγγλικής γλώσσας, επιπέδου Γ1.

4.8. Πιστοποιητικά γνώσης άλλων ξένων γλωσσών, αν υφίστανται.

4.9. Πιστοποιητικό ελληνομάθειας για όσους δεν διαθέτουν πτυχίο ή απολυτήριο ελληνόφωνου ιδρύματος.

4.10. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, αν υφίστανται.

4.11. Επιστημονικές δημοσιεύσεις ή συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια, αν υφίστανται.

4.12. Φωτοτυπία δύο όψεων της Α.Τ. ή του διαβατηρίου.

4.13. Φωτογραφία σε διαστάσεις διαβατηρίου.

5. Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία και με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

5.1. Σε πρώτο στάδιο, το οποίο είναι προκριματικό, εξετάζεται, με βάση τον φάκελο του κάθε υποψηφίου, αν πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 6, καθώς και αν έχουν κατατεθεί εμπρόθεσμα η αίτηση υποψηφιότητας και όλα τα δικαιολογητικά.

Σε δεύτερο στάδιο γίνεται:

- Αξιολόγηση του φακέλου των υποψηφίων που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 6 του παρόντος και κατέθεσαν εμπρόθεσμα την αίτηση υποψηφιότητας και όλα τα δικαιολογητικά. Η τριμελής Επιτροπή συνεκτιμά τη συνάφεια του βασικού πτυχίου των υποψηφίων με το αντικείμενο του ΠΜΣ, τη βαθμολογία, τις γλωσσικές γνώσεις, την ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα και άλλα στοιχεία του φακέλου τα οποία κρίνει ως σημαντικά και καλεί σε συνέντευξη τους επικρατέστερους υποψηφίους, ενώ ανάλογα με την ποιότητα των αιτήσεων, δύναται να αποφασίσει και τη διεξαγωγή γραπτής εξέτασης πριν τη συνέντευξη. Υποψήφιοι που, κατά την κρίση της επιτροπής, καταφανώς υπολείπονται των λοιπών υποψηφίων ή/και καταφανώς δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του ΠΜΣ μπορεί να μη κληθούν σε καμία δοκιμασία.

- Σε περίπτωση που αποφασιστεί η διεξαγωγή γραπτής εξέτασης, αυτή θα έχει προκριματικό χαρακτήρα, δηλαδή στην τελική φάση των συνεντεύξεων θα κληθούν να λάβουν μέρος μόνον όσοι επιτύχουν σε αυτήν. Τόσο η γραπτή εξέταση, όσο και οι συνεντεύξεις γνωστοποιούνται προς τους υποψηφίους με ανακοινώσεις που αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, τουλάχιστον πέντε ημέρες πριν τη διεξαγωγή τους.

5.2. Η τριμελής Επιτροπή επιλογής οφείλει να συμπεριλάβει μέχρι πέντε (5) επιλαχόντες στους προσωρινούς πίνακες εισακτέων, εκ των οποίων μέχρι δύο (2) μπορεί να είναι στελέχη Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας.

Οι πίνακες εισακτέων εγκρίνονται από τη Συντονιστική Επιτροπή και επικυρώνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος πριν από την αρχή του εξαμήνου. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται στη Γραμματεία από τους υποψήφιους που δεν έχουν γίνει δεκτοί, εάν δεν ζητηθούν από τους ενδιαφερόμενους εντός ενός μηνός από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, καταστρέφονται.

6. Μετά την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, οι επιτυχόντες υποψήφιοι θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός του μηνός Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του Π.Μ.Σ. που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. και του Τμήματος, ενώ παράταση πραγματοποίησης της εγγραφής μέχρι το τέλος Οκτωβρίου δίνεται μόνον στους επιτυχόντες που, κατά τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών της υποψηφιότητάς τους, δεν ήταν σε θέση να προσκομίσουν αντίγραφο του πτυχίου τους ή βεβαίωση περάτωσης των σπουδών τους. Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσοτέρων φοιτητών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες, αν υπάρχουν, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο πίνακα αξιολόγησης.

Άρθρο 8
Διάρκεια φοίτησης - Αναστολή - Διαγραφή

1.Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στις «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές», ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα σπουδών.

2. Ως προς την κατάθεση της διπλωματικής εργασίας παρέχεται δυνατότητα παράτασης έως έναν (1) μήνα για λόγους ανώτερης βίας, κατόπιν απόφασης της Σ.Ε., μετά από αιτιολογημένη αίτηση του μεταπτυχιακού φοιτητή και εισήγηση του επιβλέποντος.

3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, εφόσον έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρώτο εξάμηνο των σπουδών. Αναστολή φοίτησης χορηγείται με απόφαση της Σ.Ε., για σοβαρούς λόγους, όπως ιδίως ασθένεια, λοχεία, στρατιωτική θητεία και απουσία στην αλλοδαπή. Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές καταθέτουν αίτηση αναστολής τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού εξαμήνου που επιθυμούν να διακόψουν. Η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Σ.Ε., πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμοδίων φορέων, δημοσίων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν

επιτρέπεται η συμμετοχή σε οιαδήποτε εκπαιδευτική ή εξεταστική διαδικασία. Η Σ.Ε. αποφασίζει πριν την έναρξη του εξαμήνου και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο, προκειμένου να καταθέσει την ακαδημαϊκή του ταυτότητα. Η διακοπή φοίτησης ενεργοποιείται μόνο μετά την κατάθεση της ακαδημαϊκής ταυτότητας και ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. αποστέλλει τη σχετική απόφαση στον αιτήσαντα φοιτητή, στην Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης και στο Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας του Παντείου Πανεπιστημίου. Με τη λήξη της διακοπής, ο φοιτητής επανέρχεται αυτοδικαίως σε καθεστώς κανονικής φοίτησης, με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που κατείχε πριν από τη διακοπή της. Δεν προβλέπεται άρση της διακοπής. Οι νεοεισαχθέντες φοιτητές μπορούν να υποβάλουν αίτηση διακοπής φοίτησης μόνον εφόσον έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αρχικής εγγραφής τους. Ο χρόνος αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετράται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

4. Στο Π.Μ.Σ. δεν παρέχεται δυνατότητα μερικής φοίτησης.

5. Διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή από τα μητρώα του Π.Μ.Σ. επέρχεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Μετά από αίτηση επιτυχόντος, που αιτείται τη διαγραφή του πριν να εγγραφεί, και γίνεται αυτοδικαίως δεκτή με διαπιστωτική πράξη του Διευθυντή του ΠΜΣ,

β) όσων επιτυχόντων δεν εγγραφούν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ή όσων φοιτητών δεν εγγραφούν στο αντίστοιχο εξάμηνο, με διαπιστωτική πράξη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.,

γ) μετά από αίτηση του φοιτητή, που υποβάλλεται οποτεδήποτε, και γίνεται αυτοδικαίως δεκτή με πράξη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.,

δ) λόγω απουσιών, μετά από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος

ε) λόγω μη επιτυχούς εξέτασης σε δύο (2) μαθήματα, ανά εξάμηνο, μετά από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος,

στ) όταν η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία και η υποστήριξή της κριθεί ανεπαρκής από την αρμόδια τριμελή Επιτροπή αξιολόγησης, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος,

ζ) όταν διαπιστωθεί λογοκλοπή, με εισήγηση του Διδάσκοντα, εφόσον πρόκειται για μάθημα, ή μέλους της Εξεταστικής Επιτροπής, εφόσον πρόκειται για διπλωματική εργασία, πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος,

η) σε κάθε άλλη περίπτωση, που προβλέπεται από τον νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 9
Οδηγός Σπουδών - Γενικές ρυθμίσεις

1. Η διδασκαλία στο Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους.

2. Για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε οκτώ (8) μαθήματα και να συγγράψει και υποστηρίξει προφορικά διπλωματική εργασία. Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας προϋποθέτει την επιτυχή εξέταση των μαθημάτων που γίνονται στο Α’ και Β’ εξάμηνο.

3. Το Α’ και Β’ εξάμηνο σπουδών περιλαμβάνουν δεκατρείς (13) διδακτικές εβδομάδες έκαστο. Σε κάθε εξάμηνο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν τέσσερα μαθήματα. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν τρεις (3) διδακτικές μονάδες και 7,5 ECTS, ενώ στη διπλωματική εργασία αντιστοιχούν δώδεκα (12) διδακτικές μονάδες και 30 ECTS. Οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας είναι τρεις (3) για κάθε μάθημα. Κάθε μάθημα διδάσκεται άπαξ εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, μπορεί να περιλαμβάνει ενδιάμεσες ασκήσεις και επισκέψεις σε ρυθμιστικούς ή άλλους φορείς συναφείς με το αντικείμενο του μαθήματος. Μπορεί, επίσης, ένα μάθημα να οργανωθεί σε σεμιναριακές ενότητες, με διαφορετικούς εισηγητές, υπό την επίβλεψη του οριζόμενου στο πρόγραμμα διδάσκοντος.

4. Η διδασκαλία και εξέταση των μαθημάτων γίνεται στην ελληνική γλώσσα, χωρίς να αποκλείεται η διδασκαλία και η εξέταση ορισμένων μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα.

5. Η διδασκαλία γίνεται δια ζώσης. Κατ’ εξαίρεση και για λόγους ανωτέρας βίας η διδασκαλία μπορεί να γίνει ενίοτε με χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι η Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του Ιδρύματος. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα μπορεί να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις και ασκήσεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

6. Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, δύναται να ορίσει ως προαπαιτούμενα για τη λήψη του διπλώματος, την πρακτική άσκηση των φοιτητών, καθώς και την επιτυχή παρακολούθηση μαθημάτων στήριξης, συμπεριλαμβανομένων και ξένων γλωσσών. Μαθήματα του προγράμματος μπορούν να επιλέξουν και μετακινούμενοι φοιτητές με το πρόγραμμα Erasmus+ ή άλλα προγράμματα διαπανεπιστημιακής συνεργασίας (π.χ. EIUC).

7. Στο Β’ εξάμηνο σπουδών, ως προς τα μαθήματα επιλογής ορίζεται κατώτατος αριθμός συμμετοχής φοιτητών πέντε (5). Η προθεσμία υποβολής των σχετικών δηλώσεων είναι το πρώτο δεκαήμερο από την έναρξη των μαθημάτων του οικείου εξαμήνου.

8. Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο Γ’ εξάμηνο, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 13 της παρούσας, στην ελληνική γλώσσα και ισοδυναμεί με τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS. Η Σ.Ε. μπορεί να εγκρίνει την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας στην αγγλική γλώσσα.

9. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη (e-class) του οικείου μαθήματος.

10. Δεν επιτρέπεται καμία αδικαιολόγητη απουσία ανά μάθημα και ο μέγιστος αριθμός απουσιών που μπορεί να δικαιολογηθούν είναι δύο (2). Ο φοιτητής έχει το δικαίωμα να καταθέσει δικαιολογητικά για την ύπαρξη λόγων ανωτέρας βίας, όπως ασθένεια ή άλλοι σοβαροί λόγοι, που οδήγησαν σε απουσία του, για τη δικαιολόγησή τους. Την απόφαση περί του δικαιολογημένου ή μη των απουσιών λαμβάνει η Συντονιστική Επιτροπή ύστερα από πρόταση του Διευθυντή του ΠΜΣ. Σε περίπτωση ύπαρξης τριών απουσιών σε κάποιο μάθημα ο μεταπτυχιακός φοιτητής αυτομάτως διαγράφεται, με πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

11. Εκτός από τη διδασκαλία των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, την εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να επικουρούν το «Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων» (ΙΔΙΣ), καθώς και άλλα συναφή ερευνητικά κέντρα, έδρες κ.α. του Παντείου Πανεπιστημίου, με τη διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων και συνεδρίων.

Άρθρο 10
Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών

1. Το Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών διαμορφώνεται ως εξής:

Α΄ εξάμηνο		
	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Μάθημα Υποχρεωτικό	3	7,5
Μάθημα Υποχρεωτικό	3	7,5
Μάθημα Υποχρεωτικό	3	7,5
Μάθημα Υποχρεωτικό	3	
Σύνολο	12	30
Β΄ εξάμηνο		
	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Μάθημα Υποχρεωτικό	3	7,5
Μάθημα Υποχρεωτικό	3	7,5
Μάθημα Επιλογής	3	7,5
Μάθημα Επιλογής	3	7,5
Σύνολο	12	30
Γ΄ εξάμηνο		ECTS
Διπλωματική Εργασία		30

2. Κάθε αλλαγή του ανωτέρω Ενδεικτικού Προγράμματος Σπουδών και των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων ECTS, που προβλέπονται για κάθε είδος ακαδημαϊκής δραστηριότητας, απαιτεί τροποποίηση της Ιδρυτικής Πράξης.

Άρθρο 11
Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών - Περιγραφή μαθημάτων

1. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών διαμορφώνεται ως εξής:

Α΄ εξάμηνο		
Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Θεωρία και Μεθοδολογία Διεθνών Σχέσεων	3	7,5
Στρατηγική Ανάλυση	3	7,5
Συγκριτική Πολιτική Ανάλυση	3	7,5
Η Ευρώπη στον Κόσμο	3	7,5
Σύνολο	12	30
Β΄ εξάμηνο		
Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Διεθνείς Σχέσεις της Ελλάδος: Γεωπολιτική και Ασφάλεια	3	7,5
Αμερικανικό Πολιτικό Σύστημα και Εξωτερική Πολιτική	3	7,5
Μαθήματα Επιλογής [επιλέγονται δύο]	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Γεωπολιτική και Γεωοικονομία	3	7,5
Ευρω-ατλαντικές Σχέσεις	3	7,5
Φύλο και Ένοπλες Συγκρούσεις (Διατμηματικό ΠΜΣ Φύλο, Κοινωνία, Πολιτική)	3	7,5
Πολιτική και Ασφάλεια στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας	3	7,5
Σύνολο	12	30
Γ΄ εξάμηνο		ECTS
Διπλωματική Εργασία		30
Σύνολο		30

2. Τα μαθήματα που απαρτίζουν το Πρόγραμμα Σπουδών έχουν ως εξής, κατά περιεχόμενο:

Α’ εξάμηνο

Υποχρεωτικά μαθήματα

Θεωρία και Μεθοδολογία Διεθνών Σχέσεων

Ο σκοπός του μαθήματος είναι διττός. Πρώτον, να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις βασικότερες θεωρίες και τα σύγχρονα ρεύματα στη μελέτη των διεθνών σχέσεων. Σε αυτά περιλαμβάνονται και όσα αφορούν στην ιστορική

εξέλιξη, τα φιλοσοφικά θεμέλια και τους κοινωνικούς μηχανισμούς παραγωγής γνώσης σε αυτόν τον επιστημονικό κλάδο, όπως και στις σύγχρονες γνωσιολογικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει. Δεύτερον, να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις παραμέτρους του ερευνητικού σχεδιασμού, τις τεχνικές συγγραφής ακαδημαϊκών κειμένων, τη χρήση διαφόρων ποιοτικών μεθοδολογικών τεχνικών και τις προκλήσεις της εφαρμογής τους στην εμπειρική έρευνα.

Στρατηγική Ανάλυση

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές α) με τις σημαντικότερες θεωρίες στρατηγικής, β) με τις ελληνικές παραδόσεις στρατηγικής και γ) με τις σύγχρονες εξελίξεις στη στρατηγική. Συγκεκριμένα, αποβλέπει στην εξοικείωση με τις βασικές έννοιες της στρατηγικής, τη θεωρία του Κλαούζεβιτς, τη θεωρία του Σουν Τσου, τη θεωρία του Λιντέλ Χαρτ και τη θεωρία του Κορμπέτ. Επίσης, επιδιώκει την εξοικείωση με την αρχαία ελληνική, βυζαντινή και νεότερη ελληνική στρατηγική. Τέλος, δίνει έμφαση στην εξοικείωση με την εναέρια διάσταση της στρατηγικής, όπως και στις σύγχρονες εξελίξεις στη στρατηγική, συμπεριλαμβανόμενων των ολοκληρωμένων συστημάτων πολέμου.

Συγκριτική Πολιτική Ανάλυση

Το σεμινάριο αυτό συνιστά διαλογική διαπραγμάτευση του θεμελιώδους πεδίου της Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης σε εισαγωγικό μεταπτυχιακό επίπεδο. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα χαρακτηριστικά, τη σημασία και τη χρησιμότητα της συγκριτικής πολιτικής ανάλυσης για διεθνολόγους, για αναλυτές στρατηγικών σπουδών και για πολιτικούς επιστήμονες που εξειδικεύονται στην μελέτη της περιφερειακής ενοποίησης και, ειδικότερα, την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανάπτυξη της ύλης περιστρέφεται συστηματικά γύρω από τρεις βασικούς αναλυτικούς άξονες: (α) ανάλυση πολιτικών συστημάτων και θεσμών διακυβέρνησης, (β) ανάλυση συγκριτικής πολιτικής μεταβολής μεγάλης κλίμακας (επαναστάσεις) σε αλληλεπίδραση με το διεθνές περιβάλλον και (γ) ανάλυση πολιτικής κουλτούρας και πολιτικής συμπεριφοράς. Σε αυτό το πλαίσιο, αναπτύσσονται, μεταξύ άλλων, οι εξής θεματικές: Συγκριτική πολιτική ανάλυση: έννοιες και θεματικές, Συγκριτική ανάλυση περιπτώσεων: μεθοδολογία, αριθμός, δυνατότητες, όρια, «Εσωτερική» πολιτική διαδικασία και «εξωτερικές» σχέσεις στη συγκριτική ανάλυση, Συγκριτική εξωτερική πολιτική, Ανάλυση πολιτικών καθεστώτων και συστημάτων διακυβέρνησης, Ανάλυση πολιτικών κομμάτων και ομάδων συμφερόντων, Ανάλυση πολιτικής κουλτούρας, Μεγάλες επαναστάσεις και αλληλεπιδράσεις εσωτερικής - εξωτερικής πολιτικής, Ανάλυση μεταβάσεων από αυταρχικά σε δημοκρατικά καθεστώτα: Νότια και Ανατολική Ευρώπη, Λατινική Αμερική, Η συγκριτική ανάλυση και το πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης.

Η Ευρώπη στον Κόσμο

Το μάθημα επιχειρεί να εξετάσει τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η ΕΕ στο σύνθετο και απρόβλεπτο διεθνές πλαίσιο στο οποίο ζούμε. Για κάθε μεγάλη πρόκληση ένας διαφορετικός εισηγητής από τον πανεπιστημιακό ή διπλωματικό χώρο αναλύει το θέμα συνεισφέροντας πέραν της γνώσης του και την προσωπική του εμπειρία. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της αντιμετωπίζουν μια σειρά κρίσεων, στο εσωτερικό αλλά και στο Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, την ώρα που πολλές από αυτές είναι αλληλένδετες. Ο Πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η συνεχιζόμενη προσφυγική κρίση, οι υβριδικές απειλές, τα προβλήματα που προκαλεί το BREXIT, πρέπει να εξετάζονται στο πλαίσιο που δημιουργείται από τις προκλήσεις στην παγκόσμια τάξη από την Κίνα και τη Ρωσία. Η ίδια η ΕΕ δείχνει διαιρεμένη είτε στο δίπολο Βορρά- Νότου είτε Ανατολής - Δύσης, Μεγάλα κράτη εναντίον μικρών ή παλαιά κράτη εναντίον νέων. Η 26 Συνθήκη της Λισαβόνας του 2009 επιχείρησε να βελτιώσει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην ΕΕ, ώστε ακριβώς να μπορέσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της Εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης. Η ίδια η ΕΕ προχώρησε σε αρκετές αναθεωρήσεις πολιτικών της- της πολιτικής διεύρυνσης, της πολιτικής γειτονίας, της πολιτικής ασφάλειας- και υιοθέτησε σειρά στρατηγικών: του 2003, η αναθεώρηση του 2008 και η παγκόσμια Στρατηγική του 2016. Μέσα από αυτές αναδύθηκε η ιδέα της στρατηγικής αυτονομίας (κυρίως από τις ΗΠΑ) αλλά και νέες πολιτικές. Στο μάθημα μελετάται η ΕΕ ως ένας sui generis διεθνής δρών, εξετάζοντας τις δυνάμεις και αδυναμίες της, τις αντοχές και συνεκτικότητα της αλλά και την αποτελεσματικότητα της στα οικονομικό, πολιτικό επίπεδο αλλά και το επίπεδο ασφάλειας.

Β’ εξάμηνο

Υποχρεωτικά μαθήματα

Διεθνείς Σχέσεις της Ελλάδος: Γεωπολιτική και Ασφάλεια

Στόχος του μαθήματος είναι η σε βάθος ανάλυση των διεθνών σχέσεων της Ελλάδας, από τη Μεταπολίτευση ως σήμερα, με έμφαση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ελληνική εξωτερική πολιτική και η ελληνική πολιτική ασφάλειας διαχρονικά στα περιφερειακά υποσυστήματα της Ανατολικής Μεσογείου, των Βαλκανίων, της Μαύρης Θάλασσας και της Ευρασίας συνολικά. Η συζήτηση επιχειρεί να αναδείξει και να αναλύσει σε βάθος τις παραμέτρους που διαμόρφωσαν και διαμορφώνουν τις βασικές προτιμήσεις και επιλογές της Ελλάδας στο δεδομένο γεωπολιτικό περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα εξετάζονται: Ο ρόλος του ξένου παράγοντα, οι εσωτερικές και εξωτερικές μεταβλητές στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής, η θέση της Ελλάδας μεταξύ Ανατολής και Δύσης και η συμμετοχή της στους ευρω-ατλαντικούς θεσμούς, ο ρόλος περιφερειακών και εξωπεριφερειακών παραγόντων, όπως οι ΗΠΑ, η Τουρκία, η Ρωσία και η Κίνα.

Αμερικανικό Πολιτικό Σύστημα και Εξωτερική Πολιτική

Ο σκοπός του μαθήματος είναι α) να διδάξει στους φοιτητές τις κεντρικές εξελίξεις της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής κατά την περίοδο από τη δεκαετία του 1940 ως τις ημέρες μας, περίοδο κατά την οποία οι ΗΠΑ υπήρξαν υπερδύναμη, β) να εξετάσει τις κεντρικές εξελίξεις της αμερικανικής εσωτερικής πολιτικής κατά την ίδια περίοδο, καθώς και γ) να εξετάσει τους πολιτικούς θεσμούς και την κοινωνία των ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, αποβλέπει στην εξοικείωσή τους με τα κεντρικά χαρακτηριστικά του πολιτικού συστήματος των ΗΠΑ και τις

σημαντικότερες εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις στις ΗΠΑ από τη δεκαετία του 1930 ως σήμερα, δηλαδή στόχος η βαθύτερη κατανόηση του τρόπου λειτουργίας των πολιτικών συστημάτων μέσω της μελέτης της περίπτωσης των ΗΠΑ. Επιδιώκεται, επίσης, η εξοικείωση με την αμερικανική υψηλή στρατηγική από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ως σήμερα, όπως και η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του μεταπολεμικού διεθνούς συστήματος.

Β’ Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής

Γεωπολιτική και Γεωοικονομία

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με την παγκόσμια γεωπολιτική: α) πριν το 1500 μ.Χ., β) μετά το 1500 μ.Χ. και γ) με τις γεωπολιτικές παραδόσεις των σημαντικότερων μεγάλων δυνάμεων. Έτσι, αποβλέπει στην εξοικείωσή τους με τη γεωπολιτική διαμόρφωση του ανατολικού και του δυτικού ημισφαιρίου, καθώς και με τα κεντρικά χαρακτηριστικά της γεωπολιτικής παράδοσης της Κίνας, της Ρωσίας, της Βρετανίας και των ΗΠΑ.

Ευρω-ατλαντικές Σχέσεις

Το μάθημα αυτό εξετάζει τις ιστορικές συνθήκες, που διαμόρφωσαν τις ευρωαμερικανικές σχέσεις, από το Σύμφωνο του Ατλαντικού, το 1941, μέχρι τις μέρες μας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα αίτια που μετέβαλαν μια συμμαχία χωρών εναντίον των δυνάμεων του Άξονα στο Β Παγκόσμιο Πόλεμο, σε ένα γεωπολιτικό δρώντα που αποτέλεσε το δυτικό πόλο στο διπολικό σύστημα του ψυχρού πολέμου. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζουμε τους δομικούς παράγοντες που οδήγησαν στη σύμπηξη του ευρωατλαντικού χώρου (κοινά συμφέροντα, κοινές αξίες, και κοινές απειλές) αλλά και τη συμβολή της ηγεσίας στη διαμόρφωση της ιστορίας. Εξετάζεται, επίσης, αναλυτικά η σταδιακή θέσμιση του δυτικοευρωπαϊκού χώρου με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Ευρωκεντρισμός στους οικονομικούς θεσμούς, αλλά στρατηγική εξάρτηση από τις ΗΠΑ στον τομέα της άμυνας.

Στην περίοδο του ψυχρού πολέμου αναλύεται η διαμόρφωση της στρατηγικής του ευρωαμερικανικού χώρου έναντι της σοβιετικής απειλής, τόσο σε επίπεδο διαμόρφωσης και αναδιαμόρφωσης του Νατοϊκού δόγματος (από το MAD στο flexible response) όσο και σε επίπεδο διαμόρφωσης κοινής πολιτικής, ανάμεσα στις δυο πλευρές του Ατλαντικού, στα περιφερειακά υποσυστήματα.

Ταυτόχρονα εξετάζουμε τα εσωτερικά προβλήματα που εμφανίζονται στις ευρωαμερικανικές σχέσεις ως αποτέλεσμα διαφορετικών αντιλήψεων και διαφορετικών συμφερόντων σε μια σειρά από ζητήματα (δόγμα του ΝΑΤΟ, συμβολή στον αμυντικό προϋπολογισμό της Συμμαχίας-burden sharing-εμπορικές σχέσεις, η πολιτική αναφορικά με τη διαχείριση του γερμανικού ζητήματος, η γαλλική "αίρεση" κ.λπ.).

Το μάθημα ολοκληρώνεται με την ανάλυση της μεταψυχροπολεμικής ισορροπίας ισχύος και τις επιπτώσεις της στον ευρωατλαντικό χώρο. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η διαχείριση της κατάρρευσης της Σοβιετικής Ένωσης και της επανένωσης της Γερμανίας, καθώς και η δεκαετία της αμερικανικής κυριαρχίας (1990-2001). Εξετάζεται ιδιαίτερα η πολιτική της διπλής διεύρυνσης (ΝΑΤΟ και ΕΕ) και οι επιπτώσεις της. Αναλύονται, επίσης, τρείς μεταψυχροπολεμικές κρίσεις (Κουβέιτ, Γιουγκοσλαβία, και Ιράκ) ως ενδεικτικές των μεταβολών στις αμερικανικές επιδιώξεις για τη διαμόρφωση της διεθνοπολιτικής τάξης, αλλά και τις επιπτώσεις τους στις ευρωαμερικανικές σχέσεις. Τέλος, εξετάζονται οι επιπτώσεις της αμερικανικής κάμψης, του φαινομένου Τραμπ, και της αμερικανικής στροφής προς την Ασία, στις ευρωαμερικανικές σχέσεις. Πως φτάσαμε από την αμυντική εξάρτηση της Ευρώπης από τις ΗΠΑ στις Ευρωπαϊκές διακηρύξεις για στρατηγική αυτονομία.

Φύλο και Ένοπλες Συγκρούσεις

Το μάθημα επιχειρεί τη μελέτη των ενόπλων συγκρούσεων μέσα από την οπτική του φύλου και συζητά ζητήματα που ανακύπτουν δια της αναστοχαστικής προσέγγισης τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη των ενόπλων συγκρούσεων. Οι ένοπλες συγκρούσεις αποτελούν πεδίο το οποίο εντάσσεται γνωσιολογικά στις Διεθνείς Σχέσεις, στη θεωρία της ασφάλειας και στις σπουδές οικοδόμησης της ειρήνης, αλλά έχει αποδομηθεί από τις συμβατικές παραδειγματικές του βάσεις (paradigms) από φεμινίστριες συγγραφείς που με διεπιστημονικές προσεγγίσεις ανέδειξαν τον έμφυλο χαρακτήρα των ενόπλων συρράξεων και τις έμφυλες συνέπειές τους. Σε ό,τι αφορά τη θεωρία θα γίνει αναφορά στη γενική θεωρία φύλου ως συστήματος εξουσίας με εκφάνσεις στις ταυτότητες, στον λόγο και στους θεσμούς, θα διερευνηθεί η σχέση θεωριών φύλου, θεωριών ενόπλων συγκρούσεων και θεωριών ασφάλειας, θα επιχειρηθεί (επαν) ανάγνωση των ποικίλων μορφών έμφυλης βίας και του συνεχούς της εκδήλωσής τους και θα συζητηθεί η έννοια και πρόσληψη του έθνους-κράτους με την οπτική του φύλου. Στο εμπειρικό μέρος θα εξεταστούν οι έμφυλες διαστάσεις και προσεγγίσεις των ποικίλων μορφών συγκρούσεων (διακρατικών πολέμων, εμφύλιων συρράξεων, εθνο-απελευθερωτικών συγκρούσεων, εξεγέρσεων, αντιστασιακών και αποσχιστικών κινημάτων, τρομοκρατίας), θα επιχειρηθεί η ανάλυση των αφηγημάτων και των αναπαραστάσεων του φύλου στο πλαίσιο των ενόπλων συγκρούσεων, θα υπάρξει εστιασμός στην ανάλυση των συνεπειών των ενόπλων συγκρούσεων με έμφαση στον εκτοπισμό και τη δημιουργία προσφυγικών ροών και θα δοθεί έμφαση στην παγκόσμια απόκριση στην έμφυλη βία που εκδηλώνεται στις ένοπλες συγκρούσεις.

Πολιτική και Ασφάλεια στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας

Το μάθημα επικεντρώνεται στις αναπτυσσόμενες συνέργειες στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Ειδικότερα, θα αξιολογήσουμε τη διαδικασία περιφερειακής συνεργασίας τόσο από ιστορική όσο και από θεωρητική προσέγγιση, με ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο εξελίχθηκε αυτή η διαδικασία στην περιοχή του Ευξείνου Πόντου κατά τη μεταψυχροπολεμική εποχή, όταν απέκτησε μεγαλύτερη σαφήνεια και βάθος. Θα εξετάσουμε, επίσης, ζητήματα που σχετίζονται με την οικονομική συνεργασία και ανάπτυξη, με ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου (ΟΣΕΠ). Θα επικεντρωθούμε, ακόμη,

σε μια σειρά από ζητήματα περιφερειακής ασφάλειας, όπως οι «παγωμένες» και «παρατεταμένες» συγκρούσεις στην περιοχή και η ενεργειακή ασφάλεια. Στο πλαίσιο αυτό, θα αξιολογηθεί ο ρόλος ισχυρών περιφερειακών και εξωπεριφερειακών δρώντων όπως η Ρωσία, η Τουρκία και οι Ηνωμένες Πολιτείες. Τέλος, θα διερευνηθεί σε βάθος ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ανερχόμενης δύναμης στην περιοχή του Ευξείνου Πόντου. Αξιολογείται η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας καθώς και πιο πρόσφατες πρωτοβουλίες όπως η Συνέργεια του Ευξείνου Πόντου και η Ανατολική Εταιρική Σχέση και το πώς αυτές επηρεάζουν την περιοχή του Ευξείνου Πόντου σε συνδυασμό με τον αυξανόμενο ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προσπάθειά της να επιλύσει τις διάφορες «παρατεταμένες» συγκρούσεις στην περιοχή, καθώς και την παράλληλη ανάπτυξη μιας συνεκτικής ενεργειακής στρατηγικής. Τέλος, θα εξετάσουμε τις επιπτώσεις της συνεχιζόμενης ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία από τον Φεβρουάριο του 2022 και θα αξιολογήσουμε εάν η προαναφερθείσα δυναμική της περιφερειακής συνεργασίας μπορεί να διασωθεί.

3. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών μπορεί να τροποποιείται ανά ακαδημαϊκό έτος ως προς τους τίτλους των μαθημάτων, τον αριθμό των προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής, τους Κωδικούς και τους διδάσκοντες, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση της Ιδρυτικής Πράξης, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Το ίδιο ισχύει και ως προς την περιγραφή των οικείων μαθημάτων.

Άρθρο 12
Εξεταστικές περίοδοι -
Εξετάσεις των μαθημάτων και λοιποί τρόποι αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών

1. Οι εξεταστικές περίοδοι του Π.Μ.Σ. διακρίνονται σε αυτές του χειμερινού εξαμήνου, του εαρινού εξαμήνου και της επαναληπτικής εξεταστικής του Σεπτεμβρίου και ακολουθούν το ακαδημαϊκό ημερολόγιο που ορίζει κατ’ έτος η Σύγκλητος.

2. Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του διδάσκοντος, και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του φοιτητή ή φοιτήτριας στο συγκεκριμένο μάθημα (εργασίες, εξετάσεις κ.λπ.). Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα και αναγράφονται στο περίγραμμα του κάθε μαθήματος που αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (e-class) του μαθήματος.

3. Οι εξετάσεις διενεργούνται μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντιστοίχως, και στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου στο σύνολο των μαθημάτων του έτους. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διενέργεια των εξετάσεων είναι η συμπλήρωση δεκατριών (13) εβδομάδων διδασκαλίας. Η εξέταση των μαθημάτων όλων των Ειδικεύσεων του Π.Μ.Σ. γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζει η Σ.Ε., υπό την ευθύνη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.

4. Η αξιολόγηση της επίδοσης δύναται να πραγματοποιείται με κατάθεση εργασίας στο τέλος του εξαμήνου, ή με εξετάσεις, με συνδυασμό των παραπάνω ή με άλλον τρόπο που θα επιλέξει ο διδάσκων. Τρόποι ελέγχου της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών, αυτοτελώς ή συνδυαστικά, μπορεί ενδεικτικώς να είναι: α) γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, β) εκπόνηση εργασίας, γ) απαλλακτική, ή μη, πρόωρη εξέταση μαθήματος (Πρόοδος) από τον διδάσκοντα, δ) ερευνητική απασχόληση σε Εργαστήριο.

5. Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης. Εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση μπορούν να εφαρμόζονται σε φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Σε ειδικές περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο διδάσκων να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο ίδιος πρόσφορο, τον φοιτητή.

6. Προβιβάσιμος βαθμός είναι πέντε (5) και άνω. Η βαθμολογική κλίμακα για την θετική αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών στα μαθήματα ορίζεται από το πέντε (5) έως το δέκα (10) ως εξής:

- Καλώς: 5 - 6,49
- Λίαν Καλώς: 6,5 έως 8,49
- Άριστα: 8,50 έως 10.

Οι βαθμοί που αναρτώνται ηλεκτρονικά μπορούν να περιλαμβάνουν και δεκαδικά ψηφία.

7. Λεπτομέρειες για την ορθή διεξαγωγή των εξετάσεων προβλέπει ο Εσωτερικός Κανονισμός του Παντείου Πανεπιστημίου. Ειδικότερα ζητήματα για την αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες, που προβλέπει το πρόγραμμα σπουδών, μπορεί να αναφέρονται στον Κανονισμό του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 13
Διπλωματική εργασία

1. Για την ανάθεση της διπλωματικής εργασίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποβάλλει σχετική ερευνητική πρόταση με αίτηση στη Σ.Ε., εντός προθεσμίας που καθορίζεται στον Κανονισμό του Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε. αποφασίζει για την αποδοχή ή μη της πρότασης, για τον ορισμό του επιβλέποντος καθώς και των δύο άλλων μελών της τριμελούς Επιτροπής αξιολόγησης. Η Επιτροπή αξιολόγησης είναι αρμόδια για την κρίση και τη βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας. Τα μέλη της Επιτροπής αξιολόγησης επιλέγονται με κριτήριο την εγγύτητα της επιστημονικής τους ενασχόλησης με το θέμα της διπλωματικής εργασίας του μεταπτυχιακού φοιτητή.

2. Δικαίωμα επίβλεψης της διπλωματικής εργασίας έχουν οι διδάσκοντες που διαθέτουν διδακτορικό τίτλο. Οι Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους και οι Μεταδιδακτορικοί ερευνητές δεν μπορούν να επιβλέπουν διπλωματικές εργασίες. Δικαίωμα συμμετοχής σε Επιτροπές Αξιολόγησης μιας διπλωματικής εργασίας, με εξαίρεση τη θέση του Επιβλέποντα, διαθέτουν όλες οι κατηγορίες Διδασκόντων στο ΠΜΣ. Θέση Επιβλέποντα διπλωματικής εργασίας μπορεί να ανατεθεί και σε μέλη

ΔΕΠ, ΕΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος ή των Τμημάτων που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΠΜΣ.

3. Η διπλωματική εργασία, πρέπει να είναι ατομική, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα, κατ’ έκταση να είναι από 12.000 έως 15.000 λέξεις, εκτός του πίνακα περιεχομένων, της βιβλιογραφίας και των τυχόν παραρτημάτων και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που μπορεί να είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Στόχος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με την ορθή και ευρεία αναζήτηση και, ακολούθως, την κριτική μελέτη της ελληνόγλωσσης και κυρίως της ξενόγλωσσης επιστημονικής βιβλιογραφίας που αφορά το πεδίο μελέτης τους, η εξέλιξη των αναλυτικών ικανοτήτων τους και ιδιαίτερα της δεξιότητας να διερευνούν σε βάθος ένα θέμα επί τη βάσει συγκεκριμένης επιστημονικής μεθοδολογίας για την επίτευξη συγκεκριμένου ερευνητικού αποτελέσματος. Στη διάρκεια αυτής της διαδικασίας εκπαιδεύονται στη μεθοδική συλλογή και επεξεργασία των αναγκαίων για τη διεξαγωγή της έρευνάς τους στοιχείων. Κάθε διπλωματική εργασία, θα πρέπει να συνοδεύεται με τη «Δήλωση μη Λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης».

4. Η διπλωματική εργασία, με συνημμένη την ανωτέρω δήλωση, παραδίδεται μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου, με δυνατότητα παράτασης ενός (1) μηνός για σοβαρούς λόγους, κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του φοιτητή και απόφασης της Σ.Ε., μετά από εισήγηση του επιβλέποντος. Η αίτηση παράτασης πρέπει να συνοδεύεται από τα σχετικά δικαιολογητικά αρμοδίων φορέων, δημοσίων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αυτής. Η παράταση δίδεται μόνον μία φορά.

5. Σε περίπτωση που ο επιβλέπων Καθηγητής κρίνει ότι η διπλωματική εργασία δεν είναι ολοκληρωμένη και ο φοιτητής επιμένει να προχωρήσει στη διαδικασία υποστήριξης, αποφασίζει σχετικά η Σ.Ε. ή όπως αλλιώς προβλέπει ο Κανονισμός του ΠΜΣ.

6. Για την έγκριση της διπλωματικής εργασίας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η προφορική υποστήριξή της ενώπιον της τριμελούς Επιτροπής αξιολόγησης. Η προφορική υποστήριξη γίνεται έως το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου, με δυνατότητα παράτασης ενός (1) μηνός, κατόπιν απόφασης της Σ.Ε. αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση του φοιτητή. Ο Κανονισμός του ΠΜΣ ορίζει εάν η υποστήριξη μπορεί να γίνει δημόσια.

7. Η ανωτέρω τριμελής Επιτροπή αποφασίζει για την έγκριση ή μη της διπλωματικής εργασίας καθώς και για τον βαθμό. Προβιβάσιμος βαθμός είναι πέντε (5) και άνω. Η βαθμολογική κλίμακα για την θετική αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών στη διπλωματική εργασία ορίζεται από το πέντε (5) έως το δέκα (10) ως εξής: α) Καλώς: 5 - 6,49, β) Λίαν Καλώς: 6,5 έως 8,49, γ) Άριστα: 8,50 έως 10. Οι βαθμοί μπορούν να περιλαμβάνουν και δεκαδικά ψηφία.

8. Εφόσον η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας εγκριθεί, ο φοιτητής υποχρεούται να προβεί στις όποιες διορθώσεις τού επισημαίνονται από την Τριμελή Επιτροπή αξιολόγησης εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία της υποστήριξης, υπό την εποπτεία του επιβλέποντος Καθηγητή.

9. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την ως άνω τριμελή Επιτροπή αξιολόγησης, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΑΝΔΗΜΟΣ», εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της υποστήριξης.

10. Στην περίπτωση που η διπλωματική εργασία και η προφορική της υποστήριξη κριθούν ανεπαρκείς από την Επιτροπή αξιολόγησης, ο φοιτητής διαγράφεται, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 5 της παρούσας.

11. Εάν -σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας- διαπιστωθεί λογοκλοπή, ο φοιτητής παραπέμπεται στη Σ.Ε. και διαγράφεται με πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 5 της παρούσας. Σε περίπτωση που η λογοκλοπή αποκαλυφθεί μετά την ορκωμοσία, η Συνέλευση του Τμήματος ανακαλεί τον τίτλο σπουδών, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε.

Άρθρο 14
Υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται:

1.1. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, υπογράφοντας στο οικείο παρουσιολόγιο, να συμμετέχουν στις προβλεπόμενες εξετάσεις, να υποβάλουν εμπρόθεσμα τη δήλωσή τους για τα μαθήματα επιλογής του Β’ εξαμήνου καθώς και να υποβάλουν με την κατάθεση της διπλωματικής τους εργασίας την υπεύθυνη «Δήλωση μη Λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης».

1.2. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ. καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

1.3. Να σέβονται όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας (συμφοιτητές, εκπαιδευτικό, ερευνητικό και διοικητικό προσωπικό) καθώς και τις εγκαταστάσεις, τις υποδομές και τον εξοπλισμό του Π.Μ.Σ., ειδικά, και του Παντείου Πανεπιστημίου, γενικότερα.

2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών έως τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Ειδικότερα, δικαιούνται:

2.1. Να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους για ακαδημαϊκά και άλλα θέματα, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και με σεβασμό στους κανόνες δεοντολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου.

2.2. Να αξιολογούν ανά εξάμηνο, τόσο το διδακτικό έργο που τους παρέχεται ανά μάθημα, όσο και τις δομές του Πανεπιστημίου, με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου σπουδών και της καθημερινότητας του Πανεπιστημίου, συμπληρώνοντας τα οικεία ερωτηματολόγια που αναρτώνται στο e-class του κάθε μαθήματος.

2.3. Να εξυπηρετούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, καθώς και του Πανεπιστημίου, έγκαιρα και αποτελεσματικά.

2.4. Να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων του Πανεπιστημίου σύμφωνα με τους οικείους κανονισμούς.

2.5. Να απολαμβάνουν τις κοινωνικές και άλλες παροχές που απορρέουν από την ιδιότητα του φοιτητή.

2.6. Να απευθύνουν αιτήματα ή ενστάσεις που αφορούν τις σπουδές τους, συλλογικά ή μεμονωμένα, στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ., κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στον Κανονισμό του Π.Μ.Σ. Επιπλέον, για τη βελτίωση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο της φοιτητοκεντρικής προσέγγισης, τίθεται σε λειτουργία η διαδικασία διαχείρισης των παραπόνων και ενστάσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και διοικητικών υπηρεσιών, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στον Κανονισμό Διαχείρισης Παραπόνων του Π.Μ.Σ. Για θέματα που απαιτούν τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Παντείου Πανεπιστημίου, αφορώντας την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Πανεπιστημίου, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να απευθύνονται, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στον «Συνήγορο του Φοιτητή» του Πανεπιστημίου. Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να απευθύνονται, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στην «Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας» του Πανεπιστημίου. Για θέματα που αφορούν έμφυλες διακρίσεις, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να απευθύνονται, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στην «Επιτροπή Ισότητας των Φύλων» του Πανεπιστημίου.

3. Από την αρχή των σπουδών τους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν Σύμβουλο Σπουδών, που ορίζεται από την Σ.Ε. Ο Σύμβουλος Σπουδών είναι μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ του Τμήματος, που έχει αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

4. Το Πάντειο Πανεπιστήμιο εξασφαλίζει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και την εν γένει βιβλιογραφία, μέσω της «Βιβλιοθήκης και του Κέντρου Πληροφόρησης» του Πανεπιστημίου.

5. Το Γραφείο Διασύνδεσης του Παντείου Πανεπιστημίου παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη μεταπτυχιακών φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης.

6. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν ή/και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, σεμινάρια ενημέρωσης για την πρόσβαση στις παροχές της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου, σεμινάρια βιβλιογραφικής ενημέρωσης, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ. διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά.

Άρθρο 15
Υποδομή και πηγές χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ.

1. Τα μαθήματα διεξάγονται στις εγκαταστάσεις του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων (Ι.Δ.Ι.Σ.) στην Πλάκα, όπου υπάρχουν πλήρως εξοπλισμένες αίθουσες με τεχνολογικά μέσα, όπως προτζέκτορες, μικροφωνικές εγκαταστάσεις και βιντεοκάμερα για τηλεδιασκέψεις. Επιπλέον, η διδασκαλία των μαθημάτων του μεταπτυχιακού προγράμματος μπορεί να πραγματοποιηθεί και σε άλλες αίθουσες, που βρίσκονται στα κεντρικά κτίρια του Παντείου Πανεπιστημίου. Επίσης παρέχεται πρόσβαση στις έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές που διαθέτει η Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου και στα σεμινάρια που η τελευταία διοργανώνει για την ορθή χρήση των πηγών.

2.Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από την αρμόδια προς τούτο Γραμματεία του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών.

3. Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

α) Τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,

β) ιδίους πόρους του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών,

γ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,

δ) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

ε) κληροδοτήματα,

στ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Άρθρο 16
Απονομή διπλώματος - Καθομολόγηση

1. Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές».

2. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ., με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ. και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συνέλευση του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών, προκειμένου να χορηγηθεί το Δ.Μ.Σ.

3. Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον μεταπτυχιακό βεβαίωση περάτωσης σπουδών και χάνεται η φοιτητική του ιδιότητα.

4. Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8.49) και Καλώς (5 έως έως 6,49). Για τον υπολογισμό του βαθμού λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα, όπως αυτή εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων ECTS που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών καθώς και η διπλωματική εργασία. Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων ECTS του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Ακολούθως πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος καθώς και της διπλωματικής εργασίας με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου.

5. Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών

και Πολιτικών Επιστημών και περιλαμβάνεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου. Μαζί με το Δ.Μ.Σ., οι μεταπτυχιακοί φοιτητές λαμβάνουν και το Παράρτημα Διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, ο τύπος του οποίου είναι ομοίως κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Παντείου Πανεπιστημίου και περιλαμβάνεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του.

6. Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του Δ.Μ.Σ. και του Παραρτήματος Διπλώματος. Οι ανακηρυχθέντες διπλωματούχοι ΔΜΣ οι οποίοι δεν παρέστησαν στην ορκωμοσία τους δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν σε επόμενη ορκωμοσία, αλλά μπορούν να παραλάβουν το δίπλωμά τους οποτεδήποτε.

Άρθρο 17
Αξιολόγηση του Π.Μ.Σ.

1. Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Σε ετήσια βάση πραγματοποιείται η εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α) του Τμήματος σε συνεργασία με την Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του Π.Μ.Σ. και, ειδικότερα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, τα μέλη της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ, όπως και τα λοιπά μέλη του διδακτικού του προσωπικού. Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Παντείου Πανεπιστημίου, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ. Η εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, της υλικοτεχνικής υποδομής καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεών του.

3. Η αξιολόγηση-πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. αναρτάται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ., τα δε αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών κοινοποιούνται στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και στους ενδιαφερόμενους διδάσκοντες.

Άρθρο 18
Μεταβατική διάταξη

Όσοι φοιτητές έχουν εγγραφεί στο Π.Μ.Σ. «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές» που είχε ιδρυθεί βάσει του ΦΕΚ Β΄ 2704/2018 και δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος της παρούσας Πράξης, εντάσσονται αυτοδικαίως στο παρόν Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 16 Ιουλίου 2025

Η Πρύτανης

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΛΟΥΡΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, 104 32 Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ
στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**
02038001707250012